

“Omulețul” lui Gopo a făcut ocolul lumii. Discuția noastră nu trebuie circumstanțiată la “filmul jucat”, mai ales din moment ce câteva “scurte istorii” au afirmat de mult un remarcabil autor autohton de desene animate: Ion Popescu Gopo. Filmulețele sale celebre, și chiar câteva din “pilulele” sale, care n-au avut încă timpul să ajungă celebre, constituie expresii concentrate ale unui gând artistic pertinent, personal și limpede. Filozofia originală a “Scurtei istorii” este datorată interacțiunii și corelației organice dintre idee și desen, condiționate stilistic de fantezia unui inventiv prin definiție. Hazul este și el rezultată a aceluiași joc de forțe. Gopo se regăsește excelent în micile sale capodopere desenate: ideea are intensități solare, arde ca o flacără înțepită de vânt și o dată ideea expusă se termină și filmul. Ceea ce nu se întâmplă în creațiile sale cu actori.

De la primul său lung metraj s-a putut observa diferența calitativă de substanță, dintre micile sale filme mari și marile sale filme mici. “Autorul” nu și-a desmițit nici o clipă fantezia, inventivitatea. Dimpotrivă, filmele sale (avem în vedere îndeosebi “S-a furat o bombă”, “Pași spre lună”, “De-aș fi Harap Alb”, scheciul din “De trei ori București” și mai puțin “Fraust XX”, produsul său cel mai hibrid) denotă o avalanșă de idei mărunte, de gaguri. Gopo și-a preparat o rețetă simplă: o idee, încă o idee, un gaga, încă un gaga... Dar i-a lipsit întotdeauna suflul. Și a recurs întotdeauna la o pompă, încercând să umfle lanțul gagurilor până la dimensiunea unui film. Furat de farmecul unei poante, cucerit de clipirile alteia, Gopo pierde în filmele sale viziunea ansamblului. Ca într-un joc de cuburi el dă la iveală cuburi viu colorate, frumoase, cu desene încântătoare; dar când vine vremea să clădească din ele turnul dorit... constructorul – Gopo, arhitectul-Gopo, rămâne în urma fantezistului. De aceea, poate, filmele sale sunt mult mai captivante povestite de el însuși, decât pe peliculă.

Paradoxal, poate, consolidarea creației “de autor” a lui Gopo se întrevide doar printr-o colaborare menită să confere scenariilor substanță. Avem în vedere, desigur, o colaborare “pe măsură”, care să reprezinte totodată o comuniune spirituală.

Și-ar pierde, oare, filmele lui Gopo calitatea esențială ca “filme de autor?” Ne îndoim: personalitatea artistului nu poate fi pusă nicidecum la îndoială.

Dar forța sa, da.

Călin Căliman, Cinema nr. 3 – martie 1968